

Primària i secundària

Història

Ciències socials i geografia

Activitat 11 II: L'alzinar, font de recursos (Carboners)

Descripció:

En aquesta activitat es proposa conèixer i valorar la feina dels carboners a la Serra de Tramuntana, la importància que va tenir el carbó vegetal com a combustible fins a mitjans del segle XX a partir de la construcció d'una maqueta d'una sitja.

Objectius	- Identificar i descriure el conjunt d'elements (construccions, eines, etc.) relacionats amb la fabricació tradicional de carbó a la Serra. - Conèixer la tècnica i el procés de fabricació del carbó. - Valorar els aspectes econòmics, socials i ambientals d'aquesta activitat. - Copsar el valor de les construccions que testimonien l'activitat de carboneig a la Serra i la importància de protegir-les.
Conceptes clau	- Carboner - Sitger - Rotlle de sitja, sitja - Barraques de carboner i altres construccions i infraestructures relacionades (forns, abeuradors, carregadors, camins...) - Eines de carboner (destral, verduc, càvec, etc.) - Vegetals relacionats amb el carboneig (alzina, pi, càrritx, etc.) - Carbonització - Carbó
Durada aprox.	2 hores
Material recomanat	Els necessaris per fer la maqueta
Organització participants	- Individual - Petit grup (3/4 persones) - Grup - classe

Metodologia

Reproduir de forma senzilla i a petita escala, el procés de carbonització, si hom disposa d'un espai adient i d'alguna persona (als pobles de Tramuntana encara se n'hi poden trobar) que pugui dirigir el procés.

També es poden realitzar algunes experiències senzilles al laboratori del centre sobre aspectes com ara la transformació de fusta en carbó, el poder calòric per kg d'aquests dos combustibles, etc. Aquestes experiències es poden adreçar al conjunt del grup.

Recursos necessaris

El professorat que coordini aquesta activitat convé que disposi d'informació sobre:

- L'activitat de la fabricació del carbó: transformació de la fusta en carbó, utilitats d'aquest combustible, etc.
- Localització d'alguns rotlles de sitja a la Serra, amb vistes a la seva possible visita i estudi.

Per saber-ne més:

Manual:

D.A. (2018). Manual de gestió rural de la Serra de Tramuntana. Ed: Tramuntana XXI, Palma. (fitxa 6.2).

Terrassa, B., i Diago, J. (1998): Sitges i carboners. Camp d'aprenentatge d'Orient. <http://campsdaprenentatgeib.org/web/orient/wp-content/uploads/sites/7/2015/03/Quadernet-sitges-i-carboners.pdf>

Vídeo:

Petjades del passat (5 de setembre de 2011). Carboners. Recuperat de: <https://www.youtube.com/watch?v=vmXUXU7cuL0&t=18s>